

მეოთხე ჯვაროსნული ლაშქრობის ქრონიკები კონსტანტინოპოლის აღების შესახებ

(შედარებითი კვლევა)

მარიამ ციკოლია

სამაგისტრო ნაშრომი წარმოდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე შუა საუკუნეების კვლევების
მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად

შუა საუკუნეების კვლევები (ენა, ლიტერატურა, ისტორია, ფილოსოფია, ხელოვნების
ისტორია, რელიგია)

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: მანანა ჯავახიშვილი, ასოცირებული პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2022

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის

მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტის

დეკანს, ბატონ გიორგი გვალას

ამავე ფაკულტეტის შუა საუკუნეების კვლევების

მაგისტრანტი მარიამ ციკოლია

გ ა ნ ა ც ხ ა დ ი

წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მითითებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

მარიამ ციკოლია

2022

აბსტრაქტი

ჩემი სამაგისტრო ნაშრომის მიზანია შეისწავლოს პირველად ქართულ ენაზე თარგმნილი წყარო, ანონიმი ავტორის ქრონიკა „კონსტანტინოპოლის გაჩანაგება“. მოკლე ხუთ გვერდიანი ანგარიში, ხელმისაწვდომია, როგორც ლათინურად, ასევე ინგლისურად. დღეს კი ქართველი მკითხველი, დაინტერესების შემთხვევაში, მას გაეცნობა მშობლიურ ენაზეც.

აღნიშული დოკუმენტის არსებობა მნიშვნელოვანია არაერთი მიზეზთა გამო. პირველ რიგში ამდიდრებს ცნობებს მეოთხე ჯვაროსნული ლაშქრობის შესახებ. აგრეთვე საყურადღებოა, რომ არის უშუალოდ თვითმხილველის თვალთ დაწახული რეალობა.

წყარო ძალიან სპეციფიურია, ბულატრულ წიგნს გავს. წარმოდგენილია სტატისტიკური მონაცემები: ჯარის რაოდენობა, გემების რაოდენობა, ასევე დეტალური ინფორმაციები ხელშეკრულებებზე და შეთანხმებებზე.

ამავდროულად, ნაშრომში ვიყენებ თამაედროვე მეთოდს, შედარებით-წყაროთმცოდნეობით ანალიზს. სინქრონულად განვიხილავ რობერ დე კლარის ქრონიკას „კონსტანტინოპოლის დაპყრობას“.

ორივე ავტორი მეოთხე ჯვაროსნული ლაშქრობის თვითმხილველია, უშუალო მონაწილე. დაბალი სოციალური ფენის წარმომადგენელთა მხრიდან დაწახული ისტორია „ქვემოდან“, განსაკუთრებით საინტერესო და ღირებულია. ასევე, აღსაღნიშავია, რომ ორივე ტექსტისთვის საერთოა სოციალური თემა.

ჩემი მიზანია, აღნიშული დოკუმენტით კიდევ ერთი საინტერესო წყარო შევმატო ქართულ ისტორიოგრაფიას. მიუხედავად იმისა, რომ ანგარიში პატარაა, ის მნიშვნელოვანი და ღირებული წყაროა, რომელიც მეოთხე ჯვაროსნული ლაშქრობის შესახებ გვაწვდის საინტერესო ინფორმაციას.

ვიმედოვნებ, რომ აღნიშული სამაგისტრო ნაშრომი დააინტერესებს ისტორიით დაინტერესებულ პირებს და არა მარტო მათ.

ძირითადი საძიებო სიტყვები: მეოთხე ჯვაროსნული ლაშქრობა, კონსტანტინოპოლი, ფილიპე შვაბიელი, რობერ დე კლარი, იმპერატორი ალექსი, ვენეციის დოჟი ენრიკო დანდოლო, ბონიფაციუს მონფერატელი.

Abstract

The purpose of my study is to make a research Georgian translated source for the first time. Anonymous author's source the „*Devastatio Constantinopolitana*“. A short five pages account is accessible in Latin and English languages. From now, Georgian readers can familiarize of the named source on their native language in case of their interest.

Existence of the named document is important because it enriches references about crusade wars. The document is the reality described by witness. Author's brave writing style and audacious assessments will not leave the reader toneless.

The source is very specific like account of bookkeeper which introduces statistics including amount of troops, amount of ships and also detailed information about contracts and appointments.

In addition, there is used new methodology in this study – analysis of comparative source studies.

synchronously discuss about the „*Devastatio Constantinopolitana*“ by Robert de Clars. Both of authors are witnesses and first-hand participant of fourth crusade war. The war seen by low social class members is especially interesting and valuable it is called history from “below”. It is noteworthy that social theme is the similar in both of texts.

The purpose of my study is to enrich Georgian historiography with one more interesting source. Despite of the size of account as it is short it is important and valuable as soon as it gives us information about fourth crusade war.

Hopefully, the above paper attracts people interested in history and not only them.

The key Words: The Fourth Crusades, Pope Inocent III, Robert De Clari, Enrico Dandolo, Marcus Boniface Monferatel, Alexios IV, Philip Of Swabia.

მადლობა

ავტორის განსაკუთრებული მადლობა ხელმძღვანელს - პროფესორ მანანა ჯავახიშვილს. პირველ რიგში, რობერ დე კლარის ქრონიკის თარგმანისთვის. ასევე, ძალიან საინტერესო კურსისთვის - რობერ დე კლარი და მისი „კონსტანტინოპოლის დაპყრობა“, რომ არა ეს კურსი ძალიან რთული იქნებოდა ჩემთვის ამ საკითზე მუშაობა.

ქალბატონი მანანას ძალისხმევის, შრომის, მისი თითოეული ლექციის გარეშე მარტივად შემიძლია ვთქვა, რომ ვერაფერს შევძლებდი.

ასევე დიდ მადლობას ვუხდის ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის, ისტორიის ფაკულტეტის ყველა პროფესორს. წლების განმავლობაში დაუღალი შრომისთვის, ყოველი საინტერესო ლექციისთვის, რომელიც ჩემთვის უდიდესი ცოდნის მომცემი იყო.

ბაკალავრზე და მაგისტრატურაზეც თქვენთან გატარებული წლები, ჩემთვის განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი და ღირებულია.